

Поштове заплачено гуртом.
Opłatę pocztową opłacono guszałtem.

Наш Лемко

РІК III.

Ч. 18 (66)

Львів, 15-го вересня 1936.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморовича 3. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 3.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1:80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Перше св. Причасття українських дітей на пресв. Евхаристії, уряджене в селі Чорнорічці коло Корчини. По середині дині місцевий парох, о. Дам'ян Дзяма.

ПОХОРОНИ ІДЕЙНОГО МОЛОДЦЯ.

В дні 19. серпня ц. р. працювало село Улюч та проводило на вічний спочинок ідейного члена місцевої читальні „Просвіта“ бл. п. Михайла Солецького, сина Захарія. Він помер з причини нещасливого випадку при праці в тартаку.

Похорони відбулися при величавому здвизі народа. Місцеві дівчата несли домовину, оповиту гарними вінками. Пращальні слова від рідні виголосив місцевий парох о. Орест Солтикевич та від читальні „Просвіти“, „Сільського Господаря“ й кооперативи, в яких був покійний Михайло членом, змістовну та річеву пращальну промову виголосив п. Роман Солтикевич. По зложенню на могилі вінків хор відспівав жалібну пісню „Видиш, брате мій, товаришу мій“... В. Й. П.

УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ДО ФАХОВИХ ШКІЛ!

Тепер найліпші вигляди на прожиток мають ті, що покінчили торговельні школи. Для праці в торговлі добру підготовку дають українські торговельні школи; у Львові при вул. Хшанівської 9, триріччя для тих, що скінчили народню школу й одноріччя для тих, що скінчили середню школу; в Яворові при вул. Міцкевича 26 одноріччя вищого типу для тих, що скінчили 6 клас середньої школи, й одноріччя нижчого типу для тих, що скінчили народню школу. Батькам української молоді з Лемківщини поручаємо найкраще яворівську торговельну школу.

Кілько людей у Вашому селі читає наш часопис? Приєднуйте нам нових передплатників!

Поручаємо найдешевший та зарозом найцікавіший
КАЛЕНДАР
„МІСІОНАРЯ“
на 1937 рік

видавання ОО. Василіяна у Жовкві. Ціна за календар 75 гр. (без порта). Цей календар повинен знаходитись у кожній українській католицькій хаті на Лемківщині.

Замовлення приймає: В-тво ОО. Василіяна, Жовква, або Адм. „Н. Л.“ Львів, Зіморовича 3.

Новий український часопис „Фронтом“ появилася у Львові з датою 10. вересня ц. р. Це орган, що поставив собі за мету боротьбу з комунізмом, марксизмом і матеріалізмом. Буде виходити тричі в місяць, поодинокі число 10 сот.

В прикордонному поясі горлицького повту впадали на шайку, що викрадала по цілій Лемківщині коней коров та продавали їх у Чехословаччині за добрі гроші. Польська поліція порозумілася з чеською та на ярмарках у Словаччині майшли кілька коней, украдених у Сянччині.

Культурний розвиток українців у Канаді. Шкільний інспектор у Канаді Т. Гаврилюк видав книжку про культурний розвиток у Канаді. Из цієї книжки довідуємося, що в 3 провінціях Канади є 727 українських учителів, а в університетах студіює 160 українських студентів, знов-же зорганізованої шкільної української молоді є 2.500. У провінції Манітоба 60 відсотків українських учителів вчать дітей по українськи, а в Саскачевані аж 71 відсот. Така в далекій Канаді, а в нас на Лемківщині?!

Сільський промисл і значіння реклями.

Кажуть люди, що „бiда вчить шилом кашу їсти“. І справді цю приказку можна з цілою послiдовністю приновити до Лемківщини. Господарський стан лемківського села не був давніше й тепер ще не світлий. Звичайно дрібні клаптики гірського поля не вистарчають на прожиток і тому треба шукати додаткових засобів прожитку. Це власне змушує людей займатися промислом, цебто виробництвом різних річей.

Це здорове й дуже похвальне явище.

На Лемківщині — загально беручи — є здібні і підзорливі люди; вони потраплять майстерно виконати не одну річ, або як в нас говориться „што очі здрат, то руки зроблять“. Тому й не диво, що по лемківських селах, дрібний хатній промисл обхоплює не тільки такі ділянки як ось: ткацтво, кошикарство, каменярство чи різьбарство, — але частоту можна побачити по наших селах виріб таких річей, які входять в обсяг фабричного виробництва.

Тут можна зачислити виріб: млинок до чищення збіжжя, коловороток, медарок, шевських копит і чимало інших річей.

При тому слід заважити, що такі річі є першорядно та бездоганно виконані, не раз солідніше від фабричних, а за те — дешевші, деколи більше як на половину від фабричних.

Такі галузи промислу як різьбарство чи каменярство, рівнож можуть похвалитися знаменитими здобутками — з технічного боку. Лемки-різьбарі потраплять справді по мистецьки виконати свої праці. Вони виробляють: різні фігурки, звірята, касетки, таци та чимало інших помислових річей.

Каменярі крім виробу оселок та брусків до гострення, здобуваються теж і на виріб: хрестів, надгробників, пам'ятників, тощо.

— Отже все гаразд — міг би де хто сказати, — бо сільський промисл на Лемківщині обхоплює різні народні ділянки.

На жаль, так воно ще не є! Хоч у нас багато галузей промислу, то за те, ні одна з них не є як слід розвинена. Кожна галузь нашого сільського промислу ледви животіє.

Якаж цьому причина?

Відповідь на цей запит не трудно знайти.

Найголовнішою причиною, яка не дає розвинути і набрати розмаху нашому сільському промислові, це є: **брак реклями.**

Ми вміємо й потрафимо добре виконати не одну річ, але не вміємо — чи не хочемо — дати знати ширшим масам людей, про те, що в нас знаходиться відповідна річ до продажі. Наслідком цього ніхто не знає про наші вироби та через це немає на них попиту, ну а вслід за цим йде те, що нема для кого виробляти.

Що так дійсно є — це мусить кожний признати.

Один малоземельний господар, який потрафить зробити добрий млинок до чищення збіжжя, на запит: чому стало не займається цим виробництвом, відповів:

— А для кого буду виробляти? Для людей у своїм селі, я вже наробив немало млиноків, а з інших сіл ніхто не замовляє.

— Не замовляє — кажу, — бо хто не знає, що ви виробляєте млинки треба людям оголосити про це.

— Як то? — каже господар в обуренням. — То я маю ходити від села до села, від хати до хати і кричати, що в мене є млинки до продажі? Ого, та я Богу дякувати ще не вдурів, щоб на таке пускатися.

І справді в словах цього господаря було дещо правди. Бо таке ходження по хатах, булоб утруднене, а може й недоцільне.

Алеж від чого часописи? Чи ж ті люди, що виробляють млинки, медарки, коловоротки чи що іншого, не могли б помістити оголошення про свої вироби, на сторінках часопису? Таж часопис іде у світ, заходить в кожну закутину, його

читають тисячі. А між тими тисячами людей все знайдуться (такі люди, котрим якраз окажется потрібна ця чи інша річ і вони її замовлять та куплять. Користь з цього може бути для обох сторін велика. Для продавця та, що він знайде цілий ряд покупців і може значенито розвинути інтерес. Для купуючого та, що він по цій значно дешевшій від фабричної, може набутти солідно виконаний предмет й від своїх людей.

Рівнож для різьбарства, каменярства, кошикарства, та взагалі для кожної ділянки нашого сільського промислу — а навіть для звичайного ремісництва, господарства, садівництва чи огородництва — рекляма може віддати величезні услуги. Вона познакомиє широкі други людей з нашими виробами й продуктами. Вона знайде покупців і місця збуту для плодів наших рук й землі.

Тому не забуваймо, що власне рекляма може стати цим чинником, який піднесе наш сільський промисл на висший щабель розвитку та може зменшити голод на землю та розв'язати пекуче питання перенаселення.

П. П.

Замітка від Редакції: Всі бажаємо піднести наш сільський промисл, ремісництво та господарство. Зокрема наша Редакція проголосила в 14. ч. „Нашого Лемка“, а тепер ще раз підчеркує, що для точних передплатників буде безплатно поміщувати всякі оголошення, що причиняться до розвитку нашого рідного промислу та торгівлі на Лемківщині. Інші Редакції побирають за це високі оплати. Тому всі точні передплатники „Нашого Лемка“ повинні мати це на увазі та для власного добра покористуватись цими угодами. А непередплатники стали передплатниками.

НЕ ПХАЙСЯ, ДЕ ТЕБЕ НЕ ТРЕБА. КОНЦЕРТ У ЧЕШТЬ ШЕВЧЕНКА.

Дня 30. серпня ц. р. хор зі села Андріївка приїхав до Мушинки і мав давати концерт у шкільній салі. Здається, що це мав бути виступ для самих поляків і жидів, бо афіші були тільки по польськи писані. Та і це не помогло, бо ніхто не прийшов, — літники розіхались, а міщани — видно — не дуже мали охоту слухати андріївських співаків.

Чи не краще було не виставляти себе на сміх. І добре, що так сталося, бо деякі кажуть, що хор не вишколений і був би тільки нашу пісню осмішив перед чужими.

Дня 28. VIII. ц. р. в селі Лосе, новосандецького повіту, старанням місцевого комітету відбувся концерт у честь Тараса Шевченка. Вступне слово виголосив студент Іван Гамбаль. Хор під управою п. Льва Кобанього виконав бездоганно усі точки. — Бурею оплесків нагороджено найменших декляматорів — дошкільних діточок. Національним гимном закінчено свято.

Так Лосяне як і гості з подальших сіл розходилися вдоволені домім з тим, що мали змогу явно вшанувати пам'ять народнього Генія.

ЩО НОВОГО В СВІТІ.

Еспанія, полуднева країна положена над Середземним Морем, на південь від Франції, кровається братовбийчою війною. Війна дуже жорстока та нагадує большевицьку революцію в Росії. Франція й большевики дбають, щоб червоні виграли, Італія та Німеччина, щоби повстанці не пропали. Одні й другі доставляють Еспанцям за добрі гроші літаки й зброю, якою вони вистрілюються, бо в колон одні других не беруть. У руках повстанців більшість фльоти й дегунства, хоч у руках червоних — еспанських боль-

шевиків ще більшість краю та промислових центрів враз зі столицею Мадридом. Війна ще мабуть довго потягне, але більше як певне, що повстанці переможуть, бо їм присвічує ідея визволити свою батьківщину від дикого большевизму.

У Москві розстріляли товаришів Леніна — Зіновева, Каменева й 14 інших проводирів большевицьких, обжагованих за те, що хотіли скинути Сталіна та втягнути большевию у війну. Розстріляно також стрічного брата Сталіна, що знову хотів ніби відірвати Грузію від „большевицького раю“.

У кривавому большевицькому царстві антихриста кипить. На совітській Україні селяни не хочуть давати себе обдирати зі всего збіжжа та виступають проти чекістів. Військо не хоче стріляти до селян. На Україні арештували багато командантів полків та урядовців. Після розстрілу 16 большевицьких головачів, у цілім большевицькім „раю“ увязнено кільканацять тисяч комуністів. Це знак, що їх кінець недалекий, бо себе вже взаємно винищують.

Всі письма й листи адресуйте „Наш Лемко“ Львів, Зіморевича 3.

Франц Коковський.

Від Сянока по Динів.

(Мандрівка півн.-східними межами Лемківщини).

Сянік! Скільки приман, скільки краси довкола! Скільки гарних споминів тиснется до мене, коли згадаю, про це наше княже місто! На високому горбі, оповите до сходу срібляною лентою Сяну, що ніби вуж веться долиною під містом. Його шумливі хвилі ненастанно плывуть, просковзуються по камяному руслі ріки, шепчуть якусь ніби забуту казку про давно-минуле... Зелений вільховецький ліс, що поростає горби на схід від Сянока, криє у своїому нутрі дві пам'ятки нашої старовини: Вірлині Скелі, де колись княжі сторожі — наче гострозорі вірли стерегли доступу лісовими просмиками над сяновий брід та останки руїн якогось старого замчища. Чи воно, хто його будував, хто та чому там жив — годі розпитатися. Може колись — колись химерна доля дозволить комусь із наших учених поробити там потрібні розшуки, може тайна темного лісу розкриється перед нами...

Сянік! Наше княже місто з останками валів, перебудованим незугарно княжим замком, Владичою горою, що тепер назвали її парком А. Міцкевича... Сянік — центр українського життя на Лемківщині. Знаменито розвивається тут кружок Рідної Школи (голова — ентузіаст рідношкільних справ — др. Степан Ванчицький), працює філія „Просвіти“ (голова — др. Василь Блавацький), на дуже високому рівені стоїть музей „Лемківщина“, розвиваються по змові кооператива „Сян“, Лемківський Союз, Український Народний Дім, Молочарня, Народня Торговля. Дуже велику роботу робить читальня „Просвіти“ добірною своєю бібліотекою та частими рефератами.

Коли доля заведе вас до Сянока, не забудьте навідатися до місцевого старенького пароха, о. Омеляна Константиновича. Найстарший громадянин-українець у місті, а ще уроженець Лемківщини. Помимо своїх літ (ур. 1864 р.) бадьорий, жвавий, пам'ять у него знаменита. Один із піонерів українського руху на переломі вісімдесятих років минулого століття, майже сучасник Івана Франка, про якого розкаже вам чимало цікавого. Член-основник та діяльний член старшини кожного українського товариства, не щадив ніколи ні труду ні грошей для народніх цілей.

Коли ж уже будете в парохіяльному домі, не

забудьте попрохати, щоб завели вас до музею „Лемківщина“, що там міститься. Там побачите дуже цікаві старинні образи, дуже гарної роботи, — працю наших мистців малярів із XV., XVI., XVII. століття. Найбільше зацікавлять вас певно такі образи: „Розпяття“ з Рихвалду в Горличчині, „Матір Божка з Христом на руках“ та „св. Микола“ із Довгого в Сянічині, „Воскресення“ із церкви в Ютрилові, „Ісус“ образ з Бортного, „св. Михайло“ образ із Хревти в Лішині. Стрінете також образи з Доброї Шляхотської з XVIII. ст., багатий збір рукописних книг, документи, починаючи з XVI. ст., деревляні, скляні та цинові чаші, народні одяги, писанки, вишивки, документи Української Народньої Республіки.

Добре буде, як стрінете там голову музею, мистця Льва Геца. Він вам усе покаже, пояснить, а закоханий такий у „своєму музеєві“, що не їв би, не пив, а все говорив би про нього. Пишу: „у своїму музеєві“, бо ж отверто треба сказати, що музей „Лемківщина“ — це укохана дитина Геца, що в неї вложив він 5 літ важкої праці. Коли б не стрінули професора Геца в музеї, зайдіть до його до хати. Варто потрудитися. Усе знайдете там щось цікаве, нове. Чи його власні образи, чи „Стрілецьку Антологію“, чи збірку боевих, стрілецьких відзнак, чи — хочби тільки щирю — сердечну гутірку.

Оглянувши музей, не забудьте навідатися до читальні „Просвіти“, що має домівку недалеко церкви. Ще краще, як потрудитися на „Шкляну Гору“, до власної домівки голови читальні о. Степана Венгриновича. Такі щирі серця, таке сердечне прийняття, як у пп. Соні та Степана Венгриновичів, стрінете рідко. Три маленькі приютні кімнатки, ясний, ширій усміх добрячої „тети Соні“, отверті, щирі слова о. Степана, чого-ж вам більше треба? Ах, правда, людина живе не тільки духом, але проте не журіться. У доброї „тети Соні“ знайдеться все щось, чим міг би покріпитися дорогий гість, а в них усі гості — дорогі. Це вже в них така щира старо-українська вдача та гостинність старих священичих родів. Довідаєтеся там багато цікавого про нашу шкільну молодь, бо о. Степан тепер катехит на всі школи в Сяноці, а є їх з десятик. Іще недавно був особний катехит у гімназії, а о. Степан учив тільки по „нижчих університетах“, тепер звалили на него все й ще кажуть, треба звивати катехити, бо — мало (!?) учнів... Не один волос на голові о. Степана побілила ця справа...

(Продовження буде).

Іван Филипчак.

Де поділися Лемки за 100 літ?

Статистика вчить нас, що кожний народ на світі розмножується, але не кожний однаково. Є такі народи, що за сто літ прибуло їх кілька разів більше, як перед сто роками було. І так: Нашого українського народу за останніх 90 літ прибуло три рази більше як було. Німців за 60 літ прибуло два рази стільки, а Французів за той час не прибуло ані раз стільки.

З цього бачимо, що є народи в цілій природі живих тварин, розмножуються правильно після законів природи, інші розмножуються слабше, а деякі гинуть, вимирають, бо не можуть.

Наука статистика вчить нас також, що деякі народи легко асимілюються, то значить, приєднуються до других сусідніх народів, або силою, або з приводу своєї нижчої культури, або слабого характеру. Вони покидають наперед свою мову, свій національний одяг, потім свої звичаї й обичаї, а вкінці свою мову, відтак віру і поводеньки приймають чуже за своє рідне. Таким способом народ поволеньки переобразовується з одного народу в другий.

До таких народів, що легко тається заманити чужинцям до себе, належить також наш український народ. Перед 600 роками дав

собі видерти велику і добре заготовлену державу, то вищій культурі, як чужинецькі держави тоді були. Відтак стратили ми народню верхівку, князів-боярів-магнатів, що попереходили на поляків і москалів, а при нашій вірі лишилися прості хлопи-попи. Через тих 600 літ народ наш напустив до нашого краю масу всіляких чужинців, напустив жидів, що виривали нам в рук торгівлю і ремесло, а розпили народ горівкою, забрали йому ґрунта і поробилися ділами.

А чому так сталося?

Тому, що наш народ за добрий, за м'який! „Най там!“ „Всьо бери, мене лиши!“ Хто тримається такої засади: „най там!“ — мусить сам гинути, — бо не було твердого п'ястука!

Через наше „най там“ ми потрапили масу народу на наших природних західних, північних і південних границях, а тим самим і з тих земель мусили уступитися, бо ми там винародовилися. Наш народ приєднувався до других народів, перейшов на чужинців, бо поволеньки через сотки літ приймав чужі звичаї, обичаї, потім мову і віру, — бо говорить „най там!“

(Докінчення буде).

До Української Парляментарної Репрезентації.

Прохання й заклик українського громадянства Лемківщини.

Ославлений „Лемко-Союз“ з Криниць подбав, що з українських сіл на Лемківщині перенесено українців учителів у чужі села, усунуто зі школи українську книжку, відібрано дитині можливість навчання матірньої української мови — натомище уведено навчання в українських школах чудернацького повору з т. зв. лемківських букварів.

Вже три роки страждає так Лемківщина! Вже три роки Лемко-Українець чекає — коли скінчиться гандель його душею.

На добавок переноси українців учителів цього року знову мали масовий характер.

Тому поновляємо наше гаряче прохання до Хвальної Української Парляментарної Репрезентації.

До Краківської Шкільної Кураторії вислали поодинокі громади горлицького повіту своє зажалення. І так писали села: Квятонь, Ліщина,

Лосе (111 підписів найповажніших господарів) та Усте Руське. У цих письмах вказано на дійсний, фактичний стан у лемківській школі (розумій — в українській школі на Лемківщині), на нехтування української мови, на роблення з Лемків (розумій з Українців на Лемківщині) окремого народу. В зажаленнях просить українське громадянство Лемківщини позитивно, належно поклагодити їхні домагання, щоб не наражувати бідного матеріально селянина на кошти приватного навчання, поза сучасною школою на Лемківщині, бо та школа не відповідає дійсним потребам нашого життя. Вона чужа духом, мовою для української дитини на Лемківщині.

Провідники з Криниць, Гнатшак, Трохановський, з Горлиць Сьокало — тепер поховалися та взагалі не виходять зі своїх каме-

ниць у народ. Не хочуть денервувати, гнівити тих, яким вмовляли, що „лемко почіви або глупі“, та не догадується кому Сьокало вигортає печені каштани з лемківського „припечка“. Хіба лише потайки до раджують так „від серця“ сидіти тихо та до такої „політики“ не мішатися.

Але наші діти ростуть без знання матірньої української мови! Цеж XX століття!

Тож прохаємо Вас, Панове, — допоможіть нам. Візьміть собі до серця жвобу своїх братів з Лемківщини! Погляньте, хто в Краківі читає наші жалоби, чи взагалі читає. Визволить нас з татарських кігтів „Лемко-союз“-них.

Бо Українець-Лемко на жадні штуки не піде, свого Українського Народу не виречеться, матірньої української мови не може забути й ніколи не забуде.

Батьки української шкільної молоді.

Новинки.

Недавно відбувся в Сяноці т. зв. гірський зізд. Досі ці зізди чи шак „Сьвента гур“ відбувалися в Закопаному, але цього року чомусь то вибрали під це „свято“ — наш Сянік. Одні кажуть, що Закопаному вже надокучило платити довги по тих „сьвентах“, другі кажуть, що цей зізд це новий спосіб розєднування українців, яких буцімто на Лемківщині нема, щось як на Гуцульщині (?!). Саме „свято“ випало дуже б'їдо і назагал не вдалося, бо не прийшла навіть десята частина подаваної наперед кількості учасників. В місті можна було зустріти поперебіраних інтелігентів, які вдавали „гуралів“.

Селяни проганяють жидів з відпустів. В часі відпусту на свято Спаса в селі Рогіжна коло Самбора прогнали місцеві селяни жидівських крамарів, які приїздяють на відпуст зі своїм дрантивим крамом, щоб зробити з відпусту жидівський ярмарок.

Перший виступ нового ап. адміністратора, о. др. Медвецького відбувся у Сяноці, де він відправив Службу Божу з нагоди „свєнта гур“. Потім пішов на прийяття до замку, а після того складав він із відомим капітаном о. Полянським візити усім місцевим москвофілам. („Батьківщина“).

Ревізійний Союз Українських Кооператив тинявся досі по чужих домах і платити мусів за це високі чинші. Було це не вигідно та об-

разливо, що наша райвища кооперативна централь не мала власного дому. На зазив РСУК кооперативи вложили відповідні датки й Дирекція РСУК закупила вже у Львові одноповерхову кам'яницю, де примістять бюро РСУК.

Що робити в справі шкід підчас військових вправ? Коли військові відділи спричинять шкоду на полі, або деінде, треба по думці розпорядку міністра військових справ з 3-го вересня 1934-го р. (Денник У. П. ч. 85/34, 767) внести подання — якщо шкода не є більша, як 250 зл. — по змозі якнайскорше, до команданта того відділу, що спричинив шкоду, або в якому є той, хто спричинив шкоду, а це для угодкових переговорів з пошкодованими та для полагоди справи винагородити шкід полюбовним шляхом. Якщо шкода є понад 250 зл., або якщо безпосередні угодкові переговори з військовими властями не довели до висліду, або якщо до військових властей не можна було чомусь звернутися, треба в справі відшкодування внести подання до властивої повітової адміністраційної влади не пізніше, як 14 днів від дня шкоди, або від дня покінчення угодкових, безуспішних переговорів з військом, а це для розгляду шкід мішань, як комісією, скликаною управою загальної адміністрації повітової влади.

Горить господарське добро. У селі Улюч над Сяном згоріла хата Михайла Дзюби. Вратували тільки худобу, а мертвий інвентар і цюгорічні збори спалилися. Дуже попеклася дівчина того господаря, все волосся на голові її спалилося; в грізному стані відвезли нещасливу дівчину до шпиталю до Сянока (В. Пр.).

Примірні читальняники. В селі Теречча заодно пропадали господарям ланцюги, подушки та інші речі. Щойно недавно попали на слід „махерів“, бо нашли подушку, що її хтось украв у господаря Д. Лисенка в Межиброді. Цей „хтось“ — то голова читальні Качковського та його 4 компанів, тож членів читальні Качковського; він зветься Ілько Драбик. Нема що, гарна культура йде з московських читалень, мають бути чого горді качапи. До цієї справи ще повернемо. (Віма).

Язва гусільниць шириться в повітах горлицьким ясельським, що винищила досі 15% землеродів. Санітарна влада в Яслі й Горлицях уживає відповідних засобів, щоби зменшити це лихо.

Москвофіли на Лемківщині будують коцюлки...

Ксьондз Лісовські, єпископ з Тарнової відкрив Лемківщину і з радістю св. Войтиха веде місійну роботу на тій обітованій землі. Наперед коцюлки в лемківських селах: Лабовій, Висовій, Устю Руськім, Ждині. Разом чотири. Такий плян. Вірних для тих коцюлоків потім підшукає. І робота взяла темпо. В Лабовій вже стоїть коцюлок.

Натомісь у Висовій (п. Горлиці) доперва фундаменти покладені і посвячені, але будують, мурують — як на дріжджах.

— На хвалу Богу! Це кожний розуміє... й польський єпископ розуміє...

Але чи розуміє хтось, чому цей коцюлок буде „руський“ учитель з Висової — Юрко Полюшинович? Чому буде його стандардовий муж порицького москвофільства, „руський“ лемко? І то неабияк. Він член комітету — але аж „сцісьлейшого“!

„Благодітель святаго храма сего“. Бо розуміється, його ім'я запишуть золотими буквами. І на стіні повісять в коцюлку Юрка „кощельнік“. А може ще хтось запише...

Це одна сторона „руської“ медалі на Лемківщині.

Але з другої сторони — це відай москвофільського і багна. Гниль, погань! Люди без хребта — як гадюки окручують панські людки, плазують.

Треба однак зрозуміти, що на божевільні москвофільські скандали можна дивитися з заложеними руками до часу. Можна їм навіть поблажати брехню, лизунство, донощитство, лайдацьке марнотравство майна „Народнього Дому“ — але поличника завданого цілому народові дарувати не вільно!

Цього скандалу не можна трактувати, як приватну справу москвофільської калабани. Бо над біонуватим Юрком якийсь москвофільський Ванцьо відшепче „руський“ екзорцизми — ще примістять в теплому чистилищі — і кінець. Він мусить знайти поза скобками українського народу, хотий тепер він сидить в твердині москвофільства, тій нашій Авгієвій стайні.

Цього домагається честь нації. Вже раз український народ мусить показати нашим москвофілам китайський мур — і аві кроку далше!

Придбали собі москвофіли ще одну „славну“ „історичну“ перзону. Як старинні греки Герострада. Тільки, що Герострат руйнував святині, а Юрко буде.

Це є „конструктивна“ праця „руських“ по наших селах. На руйнувати — але будувати.

І москвофіли будують. Передовсім тут, на Лемківщині. Трохановський буде в Криничі свою віглю, Сьокало чиншову кам'яницю в Горлицях, а Полюшинович коцюлок у Висовій!

„Медведі“ на Лемківщині.

Збирають тепер по селах в Горлицьчині таких, що будуть їх возити від міста до міста — як медведів.

Задармо — колей, задармо — корито! Жадне ризико. Комфорт, вигода!

Точно як гуцулів.

Недавно в той спосіб возили гуцулів.

Наганячом став „господин“ Ядловський, вийт з Гладішова. Таких лемківських медведів в Смереківці назбирав щось аж 10, а в Устю Руськім навіть 20.

Як на початок — то добре. Нині тяжкі часи. Отже пойдуть. Щаслива дорога!

Але певно вже покажуть їм якісь нові грушки на вербі, бо Лемко таки не гуцул.

Гуцул бачив Гдиню, „смочу яму“, „мисю вежу“, дивився, на нього дивилися, щось клали до голо-

ви, щось до зубів, фотографували, гласкали.

— А, ди! Як нас пани шанують! А, ди!

Але Гуцулів вже мають досить. Великий клопіт, — а користь мала. Невдячні, хитрі.

Може Лемко буде ліпший...

Гуцул вернув до хат, зняв юнчі, закурив люльку, відсапнув, а потім собі гукнув:

„А я люблю дівчат сорок,

А молодичь триста.

Маю в Бозі надію, —

Моя душа чиста!“

І дійсно в нього душа чиста. Гуцул не фундував — тому Гуцул не платить.

А нині, як хтось не хоче платити — то такий інтерес „до люфту!“

Цікаво — чи прогулька з Лемками вдасться? **П. Жебіс.**

Франц Коковський.

Над джерелами Ослави.

Будівництво. Мешканці Манева живуть у хатах, що їх зовуть „хижами“. Хати будовані з дерева, криті соломою. Побіч властивої хижі містяться під одним дахом ще такі нутра: „хижка“ (комора), бойще, стайня, а з боку будинку дочіплені „кучки“. Здовж задньої, а часами й бічної стіни будинку построена з дощок „загата“, що її криє „окап“. В тій загаті складають сіно, солому, та деяке приладдя. В селі є ще кілька курних хат.

Хати построені так: Під спід у чотирох углах дають велике каміння, на каміння йде „трам“, на „трам“ дають „протеси“, а остання з них під дахом зветься „платов“. Трам, протеси та платов прикріплені до „стовбів“. До платви запускають кролі (крокви), на кролі йдуть „лати“, а лати криють солом'яними „кичками“ (сніпками). Верх даху покривають „гребінем“. Гребінь буває з гонтів, чи дощок, або з соломи. Коли гребінь із соломи, тоді його прикріплюють „кізлинами“, цебто паличками збитими навхрест у виді букви „Х“. Поздовжні частини в даху зовуть „стріха“, півперечні „щит“. Курні хати мають в даху отвір, щоб випускати дим, а зветься він „вузниця“.

Вікна та двері містяться у „варцабах“, що їх творять менші отвори. Повалу запускають у платву. Долівка в хаті переважно з убитої землі, по стайнях буває долівка з дощок („окрайків“). Хати будують місцеві майстри, будівельний матеріал беруть з своїх лісів, або купують в чужих. Куплене дерево ріжуть вдома „пилою“, а роблять це в той спосіб: Дерево до різання приміщують на двох кізлинах, що заввижки більше чоловіка та ріжуть його по здовж широкою пилою в цей спосіб, що один робітник стоїть на землі, другий на руштованні, приміщенні на кізлинні.

При будові хижі придержуються таких звичаїв. Місце, де мають будувати хату, випробовують напочатку, чи воно добре. В тій цілі кладуть в чотирох углах цього місця на ніч хліб. Коли хліб на другий день ранком лежить на місці, то воно добре, колиж ні, вибирають інше місце. Вибране місце заорюють, на спід кладуть каміння, а на них трам. --Потім кличуть священика, щоб „замолитвав місце“. На кожному вуглі на трамі роблять хрестик, а у вижолоблену в трамі діру вкладають чверть срібного гроша, листя з барвінку, „вуждерево“ (корч подібний до полину), „клекічку“ (ростина подібна до сливки, росте під Кальварією), листя з верби, що росте самотно, просфору, все на те, щоб „лихе“ не мало приступу до хижі та скляний хрусталь („щоб люди в хижі били здорові“).

Із господарських будинків будують окремо „сипанець“ (шпіхлір), під ним є звичайно „склеп“ (пивниця). На переховування „бандурки“ мають окремі „ями“, покриті зверху стрішкою.

Зовнішні стіни хат побілені червоною глиною, а ті місця, де протеси пристають до себе, побілені білою глиною, або вапном. Денеде видніють на хатах над дверми намальовані прикраси у виді примітивної „кошиці“ (стилізована галузка ялиці), або „колічка“ (колісцяти — примітивне зображення сонця). Так само прикрашені та побілені „сипанці“.

Нутро хати уряджене дуже вбого. При вході, звичайно з правого боку, стоїть „ліжко“. Це тап-

Українська молодь у народних строях із сели Манева.

чан, збитий з гебльованих дощок, на ньому троха „стрямбів“ (різного рода ганчірок та лахміття) та подушок. Попід трьома стінами хати лави, в куті на скіс від „пеца“ (печі) стоїть стіл, що складається з „стола“ (верх) та „столини“. Столина це рід скрині, де ховають хліб, молоко, та іншу поживу. На стіні побіч печі є „шафа“ (мисник), а далі висить „лижник“, сільниця, при печі стоїть, або висить „дійник“ (скопець на молоко) та „масельничка“. Масельничка складається з „добенці“, „наверхника“ та „колотовки“.

В одному вуглі хати при вході стоїть „пец“ (піч). Лава при ньому зветься „припеце“, отворі у печі „челюсти“, склепіння „підпібя“.

Важною річчю в кожній хаті є 2—4 „грядки“ або „гряди“. Це бальки, що знаходяться під повалою. На них вішають господарі своє вбрання („лахи“), на грядках приміщують рівне майстерське знаряддя та врешті й скипки, щоби були сухі до підпапу. Гряди потрібні також для придержування знарядів до виробу олію, про що пишемо нижче.

(Далі буде).

Найцікавіший та найдешевший КАЛЕНДАР „Батьківщина“ на 1937 рік

вже вийшов з друку.

Ціна за один примірник тільки 1 зл.; для закордону 1.60зл. з портом.

Кооперативи й Читальні „Просвіти“ на Лемківщині повинні брати цей виховний календар до розпродажі за опустом 25%.

Хто замовляє один календар, хай вишле гроші згори (1 зл. і 25 гр. запорто). Без надіслання готівки поодиноких календарів не висилаємо.

Замовлення слати: Видавництво „Батьківщина“, Львів, вул. Чарнецького 8.

Дитячі Садки в Українських Карпатах.

Височани. Наше село таке „шасивле“, що досі не має ні одної національної установи. Проте завдяки Кружкові Рідної Школи з Сянока був у нас Дитячий Садок, в котрому було 25 українських діточок. Дня 19. серпня ц. р. провідниця Садка п. А. Чабанівна підготувала дитячий попис, на якому діти вивели дуже вдатно різні забави, танці та деклямації. — Нещастям нашого села є жидівська пропінація, де продається шпіритайку; на великий жаль, дехто, навіть з церковної прислуги, щедро користує з тої отрути. Є також люді, що і молодь хочуть до такої п'ятики затягнути, але все свідоме в селі відвертається від такої грізні, бо хоче вірчо служити Церкві та Україні.

Володж. Провідниця п. Геня Сорочаківна, української дівчини 30. Слід згадати, що тут щороку триває Дитячий Садок.

Тирява Волоська. Дитячий Садок тривав від 5. VII. до 28. VIII. ц. р. Провідниця п. Марійка Борисівна, дітей 27. (Світлина буде в наступнім числі), в домівці чит. „Просвіти“. На закінчення Садка малі українські діточки відіграли надсподівано виставку. Найбільше інтересував Садком Впр. о. Зенон Крупський та голова чит. „Просвіти“ громадянин Михайло Іванченко. Честь освітникам!

Улюч над Сяном. Відчинення садка було 31. серпня ц. р., провідниця п. Олена Бандрівчаківна з Новосілець, дітей около 60. Воевідське зіволення на рекурс прийшло 15. серпня ц. р.

КОРОЛІВСЬКИЙ ВОРОБЛИК.

В неділю 30. серпня ц. р. в пополудневих годинах майже все населення обох Воробликів і Лядина облягало скромну домівку Кружка „Сільський Господар“ у Вороблику корол. Погода була пречудова, причиною лривности стільки людей, було устроєння дитячого попису на вільній площі перед домівкою. Це перша в історії Воробликів імпреза того роду, що заслугу за її влаштування поносить не хто інший, лише українське товариство! Зразу був проект, а навіть дозвіл Староства на відбуття дитячого попису в салі Громадського Дому в дні 28. VIII., в день т. вз. жермашу“ та „мило-стивий господин“ Барна солтис і ще до того учитель і „його експеленція“ о. Іван Полянський не звелили винайняти салі „проклятим Українцям“. — Казала Феся — обійдеться!

Дитячий Садок у Височанах, від 5/7—20/8 ц. р. — Провідниця: Анна Чабанівна.

Меткі громадяни подбали про дозвіл на попис під вільним небом, приладили сцену, тай ще „як на злість“ — Бог дав прекрасну погоду (по довготривалих дощах) і попис удався надсподівано, так морально, як і матеріально.

„Русские“ стояли здалека (щоби борони Боже, не заплатити „копійки“), і заздрісно приглядалися, як точка за точкою, під умілим проводом п. Марійки Клішівної, дошкільні діточки вдатно виконували деклямації, співи, танки, тощо. Були також зворушливі сцени, де родичі попросту плакали зі щастя, як їхні діточки гарно деклямували. Не було, здається, людини, щоби не оцінила великої виховної вартости Дитячих Садків (не вчисяємо, очевидно, тих, що перейшли на чужий „жолд“ та стали засадничими ворогами освіти взагалі, але таких можна почислити на пальцях одної руки); тому маємо надію, — а навіть певність, що на слідуєчий рік впишеться подвійне число дошкільної дівтори! Зновже ті, що сиплють чоносами (очевидно фальшивими), поволи відходять там „де Максим телятиська пасе“... **Чмелик.**

СВЯТОЧНИЙ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ МАТЕРИ.

„Дитячий Садок“ при Читальні „Просвіта“ в Дубрівці Руській влаштував дня 9. VIII. ц. р. в домівці Читальні „Просвіти“ святочний „День Матери“. Реферат про значіння цього свята виголосила п. Ольга Галик. В ньому підчеркнула

вона значіння української матери для української родини й для українського народу, бо яка мати така й родина, яка родина такий і нарід. Мати повинна свої діти виховувати в любови до свого рідного краю, бо від добрих і національно вихованих дітей залежить краща доля нашого народу. По рефераті слідували деклямації, співи маленьких діточок. Зі своїх завдань вивязались якслід: Звірник Володимир, Подубинський Володимир, Вовк Володимир і Подубинська Зеня, яких ціла саля нагородила бурею оплесків. Вправи хлопців топірцями під орудою отамана Володимира Підсосного і вправи дівчат серпами, зробили велике вражіння на присутних. Саля була виповнена гістьми побереги. На це свято приїхав зі Сянока на Дубрівку р. Горощко п. др. Ст. Ванчицький, голова Кружка Рідної Школи в Сяноці й багато інших гостей. Відтак п. Василь Подубинський в імені читальні „Просвіти“ і всіх зібраних подякував п. учительці Теофілі Малюк за її великий труд, що не жаліла праці для того молодого увіту й уміла наших діточок так гарно приготувати на цей радісний день. Признання й подяка також п. др. Степанові Ванчицькому, що не забуває за Дубрівку, а все її відвідує. — Відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна“ закінчено цей великий „День Української Матери“. Потім всі присутні розійшлися до своїх хат весело і бадьоро, покріплені на душі. **Свій.**

ЯК ТО Є В РИХВАЛДІ?

Слава вам, Рихвалдяни, що зберігаєте окремішність і не змішуетесь з чужою кровю, що не женитесь з чужинками та чужого жениха женете геть від себе, коли такий хотів би женитися у вашому селі. Що торгуєте вівцями й іншим скотом. Що, як не має з вас хтось досить грошей, щоби купити корову, то складається двох, трьох, але таки купите самі. Що держите торговцю у своїх руках, бо в інших селах без жида обійтися не можуть. Що маєте навіть свою різню.

Слава вам, що ви zorganizували кооперативу у власній домівці.

Але вже цілком зле, що ту кооперативу лишаєте в довгах. Кажете, що кооператива належить до членів кооперативи й вам до цього ніч. Та воно так про кооперативу в першу чергу мають старатися члени кооперативи; але коли вона у вашому селі, то вона є й ваша. Є добром громадським. То за добро громадське треба дбати цій громаді.

Неможна відмовлятися від помочі на праві домівки, коли її гріб нищить. Зокрема тим не можна, що винні кількадесять злотих за побрані товари, чи що...

Кажете, щоби вам кооператива заплатила за роботу, що задармо не будете робити. Гарязд, заплатити кооперативі, а кооператива заплатити вам. Не можете, то хоч відробіть, чи деревом заплатити.

Не чекайте, аж прийде контроля. Держіться статуту. Надзвірна Рада має 4 рази (що три місяці) в році, збиратися й приглядатися, як іде робота в кооперативі. Чи додержується постанови Загальних Зборів? Загальні Збори відбуваються щороку найменше раз. І на Загальних Зборах вибирається сімчленна Надзвірна Рада, тричленна — чи як статут каже — Управу. До Надзвірної Ради вибирається таких, щоби контролювали, а не щоби вибрані були.

Ті знову, що громадян виховують до господарсько-економічного й купецького життя, мають робити це так, щоби, коли їх не стане, громадяни могли самі вести започате діло.

Треба робити не для слави, а для роботи. Впрочім, більша слава буде вам, коли започаткована робота піде довше та успішніше, аніж так, як це часто буває: вас не стало й роботи вже немає. Так ніколи не повинно діятися! Цим собі гріб копаємо!

Мандрівний.

Українська хата в Улючі.

ПОСТУПАЄМО ВПЕРЕД.

Часто читаємо в часописах, що в українських селах на сході люди працюють, засновують українські установи, та здавалося би, що на заході або немає українського громадянства, або лучч національного освідомлення не продерлися ще крізь тьму кацапського дурману. Але так — славити Господа — не діється.

В українськiм селі Крива, в Горлицькій, члени парохіяльної читальні виставили з великим моральним і матеріяльним успіхом „Тимка капраля“ при заповненій салі місцевим громадянством.

Чистий дохід з вистави призначено на побільшення читальняної бібліотеки, яка скоро буде мати поперх 200 добрих національних виховуючих книжок. З радістю також треба вгадати, що й місцеві українські діти не дармують, доказом на це чудово відіграна дитяча вистава „Червона Шапочка“.

Громадяни в Кривій не дармують завдяки небуденній культурно освітній праці місцевого о. пароха В. Гайдукевича та його Високодостойній Дружині, що разом з донечкою невпинно трудиться біля українських діточок села Кривої. Так то зерно національного освідомлення видає багаті овочі та виводить наших братів навіть у найдалших закутках українських земель з неволі московфльської сплячки.

Честь проводові й громадянам у селі Крива!

Не приневолюйте нас, щоб ми мусли вислати Вам окремі упінення за вислані книжки. Присилайте належність, — бо так і честь наказує зробити.

ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ!...

Кажуть, що по Горлицькій пішов страх — як гомін. Що в „руських“ душа завмирає.

Бо хтось в Горлицях сидів дупнув кулаком об стіл.

— Пожондек мусі биць!

З Горлиць поїхали мотоциклі у терен, а до Горлиць невдекляся провідники „руської“ Лемківщини на реколекції.

— „Помилуй нас Боже! Ми невинні!“

Недавно також „господин“ Сьокало в покаянній волосяниці з білою лелією вибрався до Горлиць, щоби заявити на час, що він не має нічого спільного зі шкідливою акцією по лемківських селах і за неї не відповідає.

Його згодиця Украю — діво не знає.

Кажуть також, що тапер щось дуже захиталися крісла в деяких „урядах громадських“, що декотрим „руським“ попустилася мина, що щось їм не на руку ані не на кішпенню.

Якби жив Амвроз, заспівав би собі:

„Настане страшний суд
Ангели будуть трубити“.

Бо горлицькі „руські“ вже тремтять.

— 0 —

ТРАДИЦІЙНЕ ТОРЖЕСТВО
В БРУНАРАХ.

На величавий празник в Брунарах, біля Снітниці, що відбувся 19. серпня ц. р., приїхало одинадцять українських греко-катол. Душпастирів з місцевим о. деканом А. Поторецьким. І так з Гладішова приїхав Впр. о. А. Злупко, з Висової о. Дула, з Фльоринки о. Дещук, з Більцаревої о. Костишин, з Руської Каролевої о. Височанський, з Чирної, Лосі та других українських сіл західньої Лемківщини. Святочні та богослужбові відправи відбулися при тисячному здвигі українського народу. Хор доповнений українськими студентами Духов. Семінарії в Перемишлі та Львові причинився своїм виступом до зведення цього традиційного торжества.

Прочани були в гарних українських вишивках; настрій скрізь святочний, лише жидівські крамарі з карузелями та московськими прапорами затемнювали дещо це торжество.

Принагідний.

— 0 —

ВИКАЗ ДОТЕПЕРІШНІХ ЖЕРТВ НА БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В КРАСНІЙ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

По 10 зол. зложили: Експедиція Митрополит Андрей Шептицький, та Епидеїолог Іван Бучко, Др. Іван Гижо, Фжж. М. Деревянко з Києва, Народна Торговля у Львові.

По 5 зол. зложили: сен. Р. Лободич, Др. Ст. Федак адвокат, лікар Др. В. Каранович зі Сянока, Фірма „Керос“ зі Львова, о. Грицай з Новиці, Др. Куцик Василь з Лопатина, Микола Худоба в Красній.

По 4 зол. зложили: адвокат Др. Ст. Ванчицький зі Сянока та о. Пристотський А. з Красної.

По 3 зол. зложили: о. А. Давидович з Грабу, о. Василь Середович з Туринська, о. Е. Усцький з Близянки, адвокат Др. В. Здебський з Миколаєва, адвокат Др. Осип Галушак з Яворова, Др. І. Левіцький, о. Йосафат Кабарівський зі Святкової, о. Василь Бенз з Тихаві, о. М. Билик з Полян.

По 2 зол. зложили: лікар Др. Іван Козій з Бірчи, адвокат Др. З. Нижанківський з Дрогобича, п. Б. Кипякевич з Лежайська та о. Др. Й. Сліпий зі Львова.

12 зол. 80 гр. збірка в Лежайську отцем Гайдуком переведена.

150 зол. зложив Проф. унів. в Кракові Др. Зілинський.

130 зол. зложив адвокат Др. Юліян Налисник в Дуклі.

53 зол. 90 гр. зложив о. М. Гайдук з Вороблика.

З огляду на те, що дотеперішнього містоголову Товариства о. М. Гайдук перенесено з Красної до Вороблика —

проситься дальші пожертви стати на одг. ресуд: Михайло Цепко, Красна р. Венг. гловка.

Будівельний Комітет Українського Народного Дому в Красній, пв. Кресно на Лемківщині:

Др. Юліян Налисник, голова Товариства.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Микола Пилип зі Синева має за-плачено по кінець 193 р. Належить пе-редав п. М. Н. — Гаррад.

Вп. Михайло Зошак з Дубрівки: Широ Вас питаємо й проємо про нас не забувати, Привіт.

Вп. Олекса Середницький: як подати адреси всім часописи висилаємо. У на-шому й Вашому імені дякуємо широко Се-стрі Марії в Америці за приєднання нових передплатників та дяємо її широко братиї поздоровлення.

Вп. Теодор Скірник Чікаго: Листа й належність одержали, часописи шлемо точно. За бажання широко дякуємо, Га-ррад.

УВАГА! Прохання. УВАГА!

ДО ГРОМАДЯН В КАНАДІ

звертаємося з оцим проханням, щоб зли-каво зложили свої жертви й передали ти на руки нашого представника в То-ронті, громадянина В. І. Челюка, уло-важного до збирання добровільних датків і передплат на „Нашого Лемка“. Зокрема прохаємо Всіх, що здекларува-ли свої зобовязання.

Адміністрація й Редакція.

Склад Народної Торговлі в Сяноці

поруває

членам, кооперативам
і приватним купцям
споживчі й кольтоніяльні товари,
насіння господарських рослин
і трав.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“, здо-рової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“ і солодової кави „ЛУНА“, виробів Української Кооп. фабрики „СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“
Львів XV., вул. Церковна 2.

Чи ви вже маєте

„ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ ЛЕМКІВЩИНИ“, та „УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ“

якщо ні, то замовте ще нині.

Ціна обох книжок разом з поштовою оплатою 4 зл.

ЗАМОВЛЯТИ в Адміністрації „НАШ ЛЕМКО“, Львів, Зіморевича 3.

Товариство Взаїмних Обезпечень

„Д н і с т е р“, Львів, вул. Руська 20.

приймає до обезпечення:

ВІД ОГНЮ: хатні й господарські рухомости, худобу, пашу, збіжжя, то-варі, як теж будинки вільні від примусу обезпечення.

ВІД КР ДЕЖІ З ВЛОМОМ: домашнє урядження, товари в крамницях і складах, готівку, векслі, вартісні папери, урядження церков, панце-лярій і бюр, машини до писання й раховання й т. п.

Кооперативне Товариство „РИЗНИЦЯ“ в Самборі

поруває свій багато засоблений склад воіх церковних предметів. Направляє старі фелони по найде-шевшій ціні. Приймає замовлення на іконостаси, престולי, проповід-ниці, золочення іконостасів та ма-лювання церков по цінах найниж-чих за повною гарантією.

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Львів, ул. Зіморевича ч. 20/2.

поруває мила власного виробу до пран-ня й миття з запахом, мило до туалетово (тройкий формат), мило до голєння; нитки з власної навивальні. — Зани-мається експортом: яєць, беконів, фа-солі загранично. Має на складі: штучні погної, насіння, господарські машини і приладдя — Всі українські Коопера-тивні на Лемківщині робіть замовлення тільки в „Центросоюзі“, Львів, Зімо-ровича ч. 20/22.

Купуйте тільки найкращі шевські кілки Д Е Н Д Р А

фабрика
у
Львові

вул.
Потоцького
ч. 85 а.

Батьку! Не жалій одноразового видатку 5 золотях для добра дитини!

Запрономеруй для свого сінка, чи донечки

„СВІТ ДИТИНИ“

який стане для неї справжній приятель і любимцем! — Пиши на адресу:

Львів, ул. Зіморевича ч. 3.
Числа оказові висилається безплатно!

Прегарні колірові

образи до християнських хат.

Розмір образів 42×30 см.

1. Ісус-Цар, 2. Ісус-Пастир, 3. Ісус між українськими селянами.

4. Перше святе Причастя.

Ціна всіх 4-ох образів разом з поч-товою оплатою 2,40 зл., 24 образів 12 зол. разом з поштовою оплатою.

Замовляти:

ВИДАВНИЦТВО „КРИНИЦЯ“
Перемишль, ул. Водна ч. 10.